

VUOROVAIKUTUKSESTA VAIKUTTAVUUTTA

ETELÄ-POHJANMAAN KORKEAKOULUSTRATEGIA 2020

SAATE

Seinäjoen ammattikorkeakoulun ja Seinäjoen yliopistokeskuksen johtoryhmien muodostama johdon foorumi päätti vuoden 2012 lopussa päivittää alueellisen korkeakoulustrategian. Päivittämistä varten johdon foorumia täydennettiin Etelä-Pohjanmaan korkeakoulu yhdistyksen edustajilla. Foorumin puheenjohtajana toimi johtaja, professori Sami Kurki Helsingin yliopistosta.

Jäseninä olivat Seinäjoen ammattikorkeakoulusta rehtori Tapio Varmola, kehittämisspäällikkö Taru Mäki, tutkimuspäällikkö Seliina Päällysaho ja vararehtori Jouni Niskanen / opetuksen kehittämisspäällikkö Tuija Vasikkaniemi.

Puheenjohtajan lisäksi yliopistokeskuksesta työhön osallistuivat jäseninä tutkimuspäällikkö Jari Kolehmainen Tampereen yliopistosta, koulutusspäällikkö Mika Virkkala Taideyliopiston Sibelius-Akatemiasta, johtaja Jukka Peltoniemi Vaasan yliopistosta, professori Markku Heinisuo Tampereen teknillisestä yliopistosta sekä tutkimusjohtaja Juha Alarinta ja koordinaattori Aira Metsä-Ketelä Seinäjoen yliopistokeskuksesta.

Etelä-Pohjanmaan korkeakoulu yhdistyksen puolesta työhön osallistuivat toiminnanjohtaja Helena Tiilikainen ja kehittämissjohtaja Kimmo Kulmala.

Strategian tarkistamista varten työlle nimettiin valmisteleva sihteeristö. Sihteeristön muodostivat Taru Mäki, Kimmo Kulmala ja Juha Alarinta.

Seinäjoella joulukuussa 2013

SISÄLLYS

1	TYÖN TAUSTA JA VAIHEET	7
2	AIKAISEMPIEN STRATEGIOIDEN TOTEUTUMINEN	8
3	ETELÄ-POHJANMAAN KORKEAKOULUTOIMINTA 2013	9
4	KORKEAKOULUTOIMINNAN MUUTOSPAINEEET	10
5	KESKEISET STRATEGISET TAVOITTEET	12
6	YHTEISET OSAAMISEN PAINOALAT	14
7	YHTEISKUNNALLISEN VUOROVAIKUTUKSEN PARANTAMINEN	15
8	TUTKIMUS-, KEHITTÄMIS- JA INNOVAATIOTOIMINTA	17
9	KOULUTUS	18
10	KANSAINVÄLISYYS	19
11	KORKEAKOULUSTRATEGIAN TULOKSENA SYNTYVÄ ALUEELLINEN JA YHTEISKUNNALLINEN VAIKUTTAVUUS	20
12	KORKEAKOULUYHTEISTYÖN KEHITTÄMINEN	21

1 TYÖN TAUSTA JA VAIHEET

Alueellinen korkeakoulustrategia on laadittu vuonna 2003 ja tarkistettu 2005. Vuonna 2008 valmistui selvitysmies, professori Kari Neilimon raportti korkeakouluopetuksen ja tutkimuksen kehittämisen vaihtoehtoista. Selvityksen tarkoituksena oli luoda toimintamalli, jolla korkeakouluopetus, tutkimus ja tuotekehitystoiminta vahvistuvat Seinäjoella vuoteen 2015 mennessä. Alueellisen korkeakoulustrategian laadinta tuli ajankohtaiseksi tilanteessa, jossa yliopistot olivat uudistaneet toimintaansa ja jolloin ammattikorkeakoulu-uudistus oli toteutumassa.

Strategian tarkistamista aloitettaessa päätettiin työ sovittaa yhteen Etelä-Pohjanmaan maakuntastrategian laadinnan sekä Seinäjoen kaupunkiseudulla laadittavan Innovatiiviset kaupungit kehittämissohjelman kanssa. Yhteensovittaminen tarkoitti tiedon vaihtoa sekä ehdotusten yhteensovittamista keskenään.

Tarkistamistyö eteni teemoittain niin, että tammikuun lopussa 2013 tehtiin seuranta aikaisempien aluestrategioiden toteutumisesta. Sen jälkeen käsiteltiin omina kokouksinaan koulutusta, tutkimusta ja elinikäistä oppimista. Näiden jälkeen edettiin aluevaikuttavuuden sekä korkeakoulujen roolin tarkasteluun innovaatiopolitiikassa. Oma istunto järjestettiin kansainvälisyydestä. Toukokuussa kuultiin alueellisia sidosryhmiä. Sidoryhmäkokouksessa pyrittiin erityisesti priorisoimaan tavoitteita sekä tarkastelemaan resurssien kohdentamista. Syyskuussa strategialuonnosta esiteltiin maakunnan yhteistyöryhmälle (MYR). Marraskuussa Seinäjoelle kokoontui korkeakoulujen johto sekä keskeisten sidosryhmien edustajat käsittelemään strategian sisältöä. Joulukuussa johdon foorumi teki viimeiset täsmennykset strategiaraporttiin.

Strategian tavoitteena on tarkastella nykyistä toimintaa suhteessa tehtyyn kehittämistyöhön sekä toimintaympäristössä tapahtuviin muutoksiin. Strategian linjauksilla halutaan entisestään selkeyttää korkeakoulujen roolia alueen kilpailukyvyn vahvistamisessa sekä innovatiivisuuden edistämässä. Rajallisten resurssien olosuhteissa toiminta halutaan kohdistaa yhteisesti määriteltyjen tavoitteiden saavuttamiseen. Uusi strategia muodostaa selkeän vaiheen toiminnan laadun ja vaikuttavuuden pitkäjänteisessä vahvistamisessa.

2 AIKAISEMPIEN STRATEGIOIDEN TOTEUTUMINEN

Aikaisemmat korkeakoulustrategiat ovat selkeästi linjanneet nykyisen korkeakoulutoiminnan rakennetta ja sisältöä. Strategioiden keskeiset tavoitteet ovat toteutuneet hyvin, vaikka joiltain osin kehitys on ollut toivottua hitaampaa. Onnistuneina asioina voidaan pitää muun muassa Framin alueen kehitystä, yliopistokeskuksen toiminnan vakiintumista ja Seinäjoen ammattikorkeakoulun rakenteellista uudistumista sekä Seinäjoen seudun kehittymistä osana valtakunnallista osaamisverkostoa.

Vuoden 2003 aluestrategia nosti esiin yliopistokeskuksen perustamisen, tutkimuksen ja elinkeinoelämän yhteyksien vahvistamisen sekä Seinäjoen kampuksen oppimiskeskuksen. Yliopistokeskus aloitti toimintansa 2004. Elinkeinoelämäyhteyksien vahvistaminen eteni. Oppimiskeskus toimi projektina useita vuosia ja tällä hetkellä se toimii tietopalveluna korkeakoulukirjaston yhteydessä.

Vuoden 2005 aluestrategia nosti esiin alueellisen tutkimusstrategian eli Epanetin II vaiheen, verkostoituneen avoimen aikuiskoulutusjärjestelmän sekä kilpailukykyisen innovaatioympäristön kehittämisen. Epanetin II vaihe toteutui hyvin. Aikuiskoulutusyhteistyö tiivistyi ja johti myös yhteiseen esiintymiseen sekä tiedon välittämiseen opiskelijoille. Yhteistyö konkretisoituu jokasyksyisenä aikuisopiskelijan viikkona. Kilpailukykyisen innovaatioympäristön kehittäminen on pitkäjänteistä työtä. Ympäröivän yhteiskunnan kehitysprosseja tuetaan monipuolisin ja myös ainutlaatuisin välinein. Tutkimus ja koulutus ovat tukeneet Seinäjoen seudun roolia valtakunnallisena pienten sekä keskisuurten kaupunkiseutujen innovatiivisuuden edistäjänä. Tämä rooli on vaativa ja edellyttänyt tutkimusta, koulutusta että käytännönläheistä kehittämistyötä.

Selvitysmies Kari Neilimon rakenneratkaisu 2015 perustuu verkostomaiseen korkeakoulumalliin, johon korkeakouluyksikköjen ohella kuuluvat yhteistyökumppaneina Seinäjoen kaupunki, alueen kunnat, julkiset rahoittajat, yritykset ja muut korkeakoulutusta edistävät organisaatiot sekä yliopistokeskuksessa mukana olevat yliopistot. Korkeakoulutoimintaa edistämään on perustettu korkeakoulukonsortion hallitus sekä seminaarimuodossa toimiva alueellinen korkeakoulufoorumi. Erityisesti yhteisten osaamisalueiden vahvistumista tukemaan perustettiin korkeakoulusäätiö, joka jakaa vuosittain 200.000–300.000 euroa osarahoitusta keskeisten hankkeiden toteuttamiseen.

3 ETELÄ-POHJANMAAN KORKEAKOULUTOIMINTA 2013

Etelä-Pohjanmaan korkeakoulutoiminnan nykyinen rakenne on syntynyt vaiheittain. Vuodesta 1998 lähtien rakenteeseen on vaikuttanut toiminnalliset tavoitteet. Uudenlaiset tutkimuksen ja koulutuksen liikkeelle saattaminen on edellyttänyt organisatorisia ratkaisuja, jotka ovat ainutlaatuisia koko maassa.

Seuraavassa on kuvattu eteläpohjalaisen korkeakoulutoiminnan keskeiset organisaatiot:

SEINÄJOEN AMMATTIKORKEAKOULU OY (SEAMK): Seinäjoen ammattikorkeakoulu on laaja-alainen alueellinen korkeakoulu. Koulutustarjontaa sekä tutkimus- ja kehittämispalveluja on kuudella koulutusosalalla: liiketalouden ala, luonnonvara-ala, kulttuuriala, ravitsemisala, sosiaali- ja terveysala sekä tekniikan ala. Toiminta on monipuolisesti verkostoitunutta elinkeino- ja työelämän kanssa. Valtioneuvosto myönsi Seinäjoen ammattikorkeakoululle toimiluvan joulukuussa 2013.

ETELÄ-POHJANMAAN KORKEAKOULUYHDISTYS: Etelä-Pohjanmaan korkeakouluyhdistyksen tehtävänä on edistää erityisesti jäsenkuntiansa muodostaman alueen kehittämistä. Korkeakouluyhdistys tuottaa korkeakoulutasoisia koulutuspalveluja Etelä-Pohjanmaan kesäyliopistossa elinikäisen oppimisen pohjalta, vahvistaa tieteellistä ja soveltavaa tutkimusta Epanet-korkeakouluverkostossa ja edistää korkeakoulupoliittista yhteistyötä.

SEINÄJOEN YLIOPISTOKESKUS (UCS): Seinäjoen yliopistokeskuksen muodostavat keskinäisellä sopimuksella Tampereen ja Helsingin yliopistot, Taideyliopiston Sibelius-Akatemia, Vaasan yliopisto sekä Tampereen teknillinen yliopisto. Yliopistokeskus koostuu yliopistollisen toiminnan yhteisen sateenvarjon alle. Keskuksen toimintaa profiloi yhteiskunnalliseen vaikuttavuuteen tähtäävä tieteellinen ja taiteellinen tutkimus- ja kehittämistyö, aikuiskoulutus sekä laaja yhteistyö yritysten ja julkisten palvelujen tuottajien kanssa.

ETELÄ-POHJANMAAN KORKEAKOULUSÄÄTIÖ: Seinäjoen kaupunki on perustanut Etelä-Pohjanmaan korkeakoulusäätiön edistämään korkeatasoisen koulutuksen ja tutkimuksen turvaamista Etelä-Pohjanmaalla. Säätiön perustaminen liittyy Etelä-Pohjanmaan korkeakoulumallin toteuttamiseen julkisen hallinnon, elinkeinoelämän ja yritysten yhteistyönä. Säätiö on merkitty säätiörekisteriin vuonna 2010.

ETELÄ-POHJANMAAN KORKEAKOULUFOORUMI: Korkeakoulufoorumi on osa Etelä-Pohjanmaan korkeakoulukonsortion toimintaa. Sen tehtävänä on vahvistaa korkeakouluopetuksen ja tutkimuksen kumppanuuksia, seurata kumppanuuksien toteuttamista, rakentaa korkeakoulutoiminnan yhteistä tahtotilaa tiedottomalla ja edistämällä vuorovaikutusta sekä tarkastella rahoitusjärjestelmien toimivuutta yhteisten tavoitteiden saavuttamisessa. Korkeakoulufoorumi järjestetään kahdesti vuodessa. Järjestämisestä vastaavat Etelä-Pohjanmaan liitto ja Etelä-Pohjanmaan korkeakouluyhdistys.

4 KORKEAKOULUTOIMINNAN MUUTOSPAINEEET

Korkeakoulujen rooliin kuuluu seurata aktiivisesti toimintaympäristöään ja erityisesti muun yhteiskunnan taholta tulevia toiveita ja odotuksia toiminnan sisällölliseksi suuntaamiseksi. Yliopistokeskuksen yksiköt ovat osa emoyliopistoja ja yksiköt toteuttavat siten emoyliopiston strategiaa. Ympäristön muutospainneiden jatkuva tunnistaminen kuuluu kuitenkin yliopistoissa kaikille yksiköille ja on välttämätön osa oppivan organisaation toimintakulttuuria.

Meneillään olevalla ammattikorkeakoulu-uudistuksella tavoitellaan kykyä reagoida nopeammin alueellisiin koulutustarvemuutoksiin. Ammattikorkeakouluilla on myös tärkeä merkitys alueellisena linkkinä kansainvälisiin korkeakouluopetuksen sekä tutkimus-, kehitys- ja innovaatiotoiminnan verkostoihin.

Tämän strategian laatimisessa huomioitiin erityisesti seuraavat muutospainheet:

Globalisaatio: Globaali rakennemuutos on nostanut huolen koko Suomen kansainvälisestä kilpailukyvyistä. Tämä huoli koskee myös eri talousalueita. Korkeakoulujen tulisi pystyä vahvistamaan yhteiskunnan ja alueiden kykyä sopeutua globalisaation tuomiin paineisiin sekä tarjota yksilöille valmiuksia toimia yhä kansainvälisemmässä ympäristössä. Myös yhteisöt ja erityisesti yritykset toivovat tukea kansainvälistymiseen. Kansalliset korkeakoulupolitiikan tavoitteet edellyttävät puolestaan kansainvälistymistä. Myös Suomessa on kansainvälistä korkeakoulupalvelujen tarjontaa yhä enemmän.

Yhteiskuntapoliittiset odotukset: Julkisen rahoituksen rajallisuus pakottaa entisestään monipuolistamaan rahoituslähteitä ja suunnittelemaan taloutta uudella intensiivisyydellä. Koulutuksen edellytetään vastaavan työelämän tarpeisiin yhä lyhyemmällä aikajännteellä. Korkeakoulujen tulisi osaltaan tukea työurien pidentymistä ja niiden tulisi aktiivisesti edistää elinikäistä oppimista.

Alue- ja elinkeinopoliittiset odotukset: Talouden ja elinkeinorakenteen muuttuminen, eri alueilla hieman eri tavalla, vaikuttaa tiedon ja osaamisen kysyntään mutta myös tarjolla oleviin taloudellisiin resursseihin. Julkinen aluehallinto muuttuu. Aluehallinnon muutospainee näkyvät kumppanuus- ja sidosryhmäyhteistyössä. Eri aluetasolla laadittavat yhteiskuntapoliittiset tavoitteet tulisi pystyä huomioimaan. Kansainvälisellä tasolla Euroopan Unionin älykästä, kestävä ja osallistavaa kasvun strategiaa toteuttavat uudet ohjelmat alkavat 2014 ja ulottuvat vuoteen 2020.

Digitaalinen teknologia: Digitaalinen teknologia ja tietoverkot muuttavat nopeasti tapoja miten tietoa haetaan. Tietoverkot ovat osa ihmisten arkea ja mahdollistavat monimuotoisemman oppimisen. Uudenlainen tietotekninen ympäristö vaikuttaa tutkijoiden, opettajien ja opiskelijoiden työhön. Vapaiden tietoverkkojen aikana opettajan roolissa korostuu oppimisen valmentajan näkökulma.

Yhteistyö yritysten ja julkisten palvelujen tuottajien kanssa: Korkeakouluilta edellytetään yhä selkeämpää yhteiskunnallista vaikuttavuutta ja sen vuoksi on tärkeää lisätä ja syventää yhteistyötä yritysten ja julkisen hallinnon kanssa. Korkeakouluilta edellytetään selkeää panosta ja aktiivista roolia tässä vuorovaikutuksessa. Erityisesti yritykset ja yrittäjät itse ovat yhä enemmän myös tiedon ja osaamisen tuottajia ja tarjoajia. Tässä yhteydessä korkeakoulujen täytyy miettiä omaa rooliaan uuden tiedon tuottajina, olemassa olevan tiedon jäsentäjinä sekä uusien käytännöllisten ratkaisujen kehittäjinä.

Alueellisen korkeakoulustrategian sisällössä on huomioitu erityisesti opetus- ja kulttuuriministeriön koulutuksen ja tutkimuksen kehittämisohjelma 2016, yliopistojen toimintastrategiat, Seinäjoen ammattikorkeakoulun toimilupahakemus sekä Euroopan Unionin kehittämisstrategia vuodelle 2020. Laadintatyö on sovitettu yhteen maakuntastrategian sekä Seinäjoen kaupunkiseudun Innovatiiviset kaupungit -kehittämisohjelman laadinnan kanssa.

5 KESKEISET STRATEGISET TAVOITTEET

Strategian uudistamistarpeisiin vaikuttavat olennaisesti aikaisempien strategioiden toteutuminen sekä ennakoitavissa olevat toimintaympäristöstä tulevat muutospainet. Eteläpohjalaisen korkeakoulutoiminnan rooli alueellisessa ja valtakunnallisessa innovaatiopolitiikassa on kirkastunut. Korkeakoulut ovat pystyneet vahvistamaan Seinäjoen kaupunkiseudun roolia jopa kansallisen innovaatiopolitiikan uudistajana. Yhteistyö yritysten kanssa on myös laajentunut ja monipuolistunut.

Korkeakoulujen rooli tietointensiivisen uusyrityttäjäyden ja kasvuyrityttäjäyden edistäjänä kaipa tehostamista sekä uusia toimintatapoja. Esimerkiksi tuoteinnovaatioiden synnyn tukeminen laajasti eri tieteenaloilla ja korkeakoulujen omin välinein vahvistaa ympäröivän alueen ja koko yhteiskunnan kilpailukykyä. Tutkimuksen, koulutuksen ja innovaatiotoiminnan kansainvälistyminen ei ole myöskään edennyt niin pitkälle kuin aikaisemmissa strategioissa tavoiteltiin. Myös monimuoto-oppimista on kehitettävä. Uudet tarkoituksenmukaiset ja monimuotoiset opetusmenetelmät lisäävät koulutuksen kilpailukykyä sekä mahdollistavat aikuiskoulutuksen volyymin laajentamisen.

Strategialla vastataan erityisesti seuraaviin odotuksiin:

- alueellisen ja kansallisen kilpailukykyyn vahvistaminen sekä tietointensiivisen yrittäjyyden edistäminen
- kansainvälisen yhteistyön syventäminen ja pitkäjänteistäminen yhteisillä osaamisen painoaloilla
- monimuoto-oppimisen suunnitelmallinen laajentaminen koulutuksessa ja tutkimuksessa

Strategisia tavoitteita on tarkasteltu erikseen viidellä korkeakoulutoiminnan kannalta keskeisellä osa-alueella:

YHTEISKUNNALLISEN VUOROVAIKUTUKSEN PARANTAMINEN

Tavoitteena on edelleen vahvistaa vuorovaikutusta, josta hyötyvät sekä yhteistyökumppanit että korkeakoulut. Vuorovaikutus ja siihen liittyvät korkeakoulupalvelut jäsenetään pyramidimallia (kuva 2 luvussa 7) hyödyntämällä. Tarkemmilla ja yksityiskohtaisemmilla toimintakonsepteilla laajennetaan ja syvennetään vuorovaikutusta pyramidin eri osissa.

TUTKIMUS-, KEHITTÄMIS- JA INNOVAATIOTOIMINTA

Tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnassa saavutetaan valituilla aloilla valtakunnallisesti ja kansainvälisesti tunnustettu ja näkyvä taso. Painoaloilla on vetovoimaa tutkimusverkostoissa.

KOULUTUS

Etelä-Pohjanmaalla on vetovoimainen, tarvelähtöinen ja uutta luova koulutusjärjestelmä, joka on myös kansainvälisesti kiinnostava.

KANSAINVÄLISYYS

Vuoteen 2020 mennessä kansainväliset verkostot ovat laajentuneet ja syventyneet merkittävästi tutkimuksessa, koulutuksessa ja tuotekehityksessä. Yhteistyössä näkyy strateginen kumppanuus ja vastavuoroisuus.

ALUEELLINEN VAIKUTTAVUUS

Korkeakoulujen keskeisenä tavoitteena on edistää ympäröivän alueen ja yhteiskunnan kehitystä, innovatiivisuutta ja sopeutumiskykyä. Korkeakoulutoiminnan aluevaikutavuutta lisätään ankkuri, dynamo ja magneetti -metaforien avulla¹. Ankkuri vähentää yksilöiden ja yhteisöjen pois muuttamista puutteellisten korkeakoulupalvelujen takia. Dynamon mukaisesti korkeakoulut osallistuvat aktiivisesti uuden synnyttämiseen. Magneetissa korkeakoulut lisäävät alueen kansallista ja kansainvälistä vetovoimaa.

¹ Kolehmainen, J., Kautonen, M. & Koski, P. 2003. "Korkeakoulut ja alueellisen innovaatiopolitiikan visiot". Teoksessa Aittola, H. (toim.) €KG? Eurooppa, korkeakoulutus, globalisaatio? Jyväskylän yliopisto, Koulutuksen tutkimuslaitos. Jyväskylä.

6 YHTEISET OSAAMISEN PAINOALAT

Strateginen suunnittelu tiivistyy keskeisimpien osaamisalueiden valintaan (kuva 1). Yhteisiä osaamisalueita on tunnistettu kolme: kestävät ruokaratkaisut, älykkäät ja energia-
tehokkaat järjestelmät sekä hyvinvoivat ja luovat yksilöt sekä yhteisöt. Osaamisalueet ovat sisällöltään monitieteellisiä. Kaikilla alueilla edistetään tietointensiivistä yrittäjyyttä, tuotetaan uusia liiketoimintakonsepteja ja palveluinnovaatioita.

Osaamisalueiden tunnistaminen ei ole kategorista, vaan monilta osin ne menevät päällekkäin. Näillä päällekkäisillä alueilla yhdistyy monia osaamisen vahvuuksia ja ne ovat usein myös dynaamisia muutosalueita.

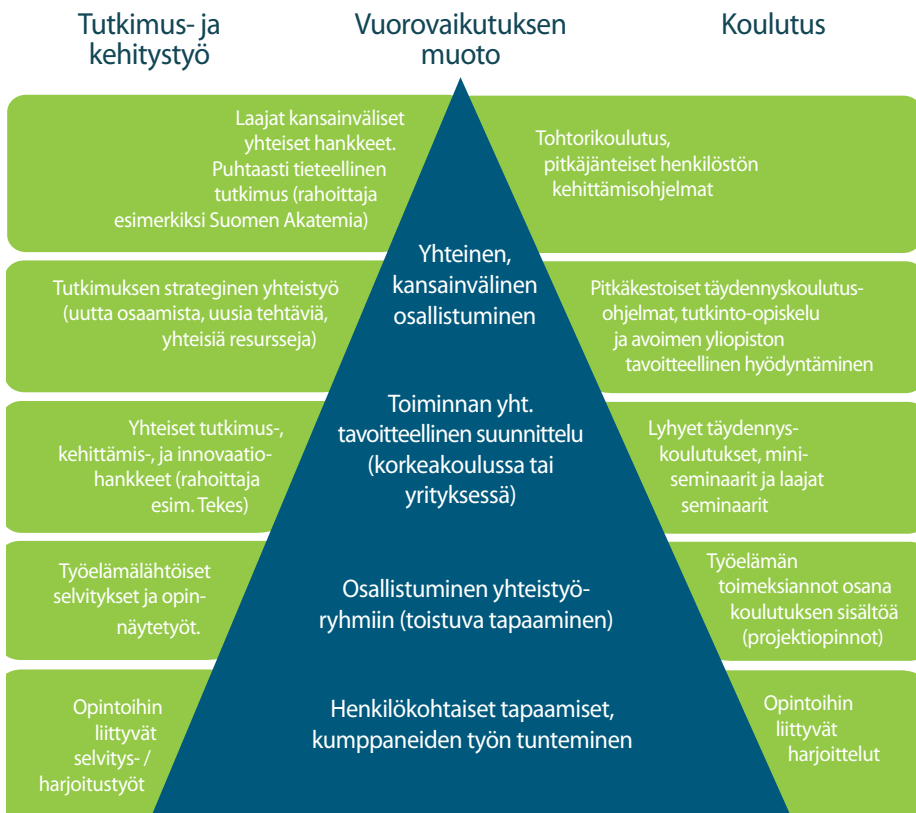
Kuva 1. Etelä-Pohjanmaa korkeakoulutoiminnan yhteiset osaamisen painoalat.

7 YHTEISKUNNALLISEN VUORO- VAIKUTUKSEN PARANTAMINEN

STRATEGINEN TAVOITE

Tavoitteena on edelleen vahvistaa vuorovaikutusta, josta hyötyvät sekä yhteistyökumppanit että korkeakoulut. Vuorovaikutus ja siihen liittyvät korkeakoulupalvelut konseptoidaan pitkälle hyödyntämällä ns. pyramidi-mallia (kuva 2).

Käytännöllisillä toimintakonsepteilla laajennetaan ja syvennetään vuorovaikutusta pyramidin eri osissa. Pyramidilla kuvataan yhteistyön eri muotoja. Pyramidin kantaosassa hyvin valmisteltujen ja testattujen toimintakonseptien avulla vuorovaikutus voi olla laajaa. Ylöspäin edettäessä tutkimus- ja koulutusyhteistyö edellyttää syvällisempää ja tiiviimpää vuorovaikutusta. Tämän vuoksi yrityskumppaneita voi olla lukumääräisesti vähemmän.

Kuva 2. Korkeakoulujen yhteiskunnallinen vuorovaikutus.

Keinot tavoitteen saavuttamiseksi:

- Vuorovaikutusmuodot konseptoidaan, niitä markkinoidaan aktiivisesti sekä toteutetaan hyödyntäen saatuja kokemuksia. Vuorovaikutusmahdollisuudet tehdään tunnetuksi erityisellä kampanjalla.
- Kehitetään vuorovaikutusmuotojen käytännön toteutusta yhdessä yrityskehittäjätahojen kanssa kuten teknologiakeskusten, kuntien elinkeino- ja sivistystoimen, yrittäjäjärjestön ja kauppakamarin kanssa.
- Laajennetaan yritysyritysteistyötä kasvuyrityksiin ja talouden nouseviin tähtiin. Painoalueittain organisoidaan korkeakoulujen osallistuminen uuden tietointensiivisen yritystoiminnan edistämiseen.
- Pk-yritysten määrää tutkimus- ja koulutusyritysteistyössä lisätään, jotta toiminnan vaikuttavuutta voidaan laajentaa. Kehitetään yhteistyömalleja, joilla voidaan laajentaa pieniä yrityksiä palvelemaan tutkimus- ja koulutustoimintaa.
- Julkisten palvelujen kehittämiskumppanuuksia rakennetaan tavoitteellisesti. Yhteistyötä alan ammattilaisten kanssa tiivistetään yhteistyötä lisäävällä vuorovaikutuksella (tutkimusohjelmat, tietopajat, seminaarit)
- Korkeakoulujen roolia yritystoiminnan laajentamisessa vahvistetaan korkeakoulujen omilla välineillä. Näitä ovat esimerkiksi yritystoiminnan syntymistä ja laajentamista sekä markkinoita ja asiakaskäyttäytymistä tukeva tutkimus ja koulutus.

Seuranta, mittarit:

- Vuorovaikutuksen toteutumista varten rakennetaan seuranta ja mittarit. Seurataan vuorovaikutusfoorumien toteutumista (harjoittelut, opinnäytetyöt, seminaarit ja asiantuntijatehtävät) ja kehitysprosesseihin osallistumista.
- Sidosryhmäkyselyjä käytetään aktiivisesti laadun kehittämiseksi. Laaja-alainen sidosryhmäkysely toteutetaan vuonna 2015.

8 TUTKIMUS-, KEHITTÄMIS- JA INNOVAATIOTOIMINTA

STRATEGINEN TAVOITE

Tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnassa saavutetaan valituilla painoaloilla valtakunnallisesti ja kansainvälisesti korkea taso. Painoaloilla on vetovoimaa kansainvälisissä tutkijaverkostoissa.

Keinot tavoitteen saavuttamiseksi:

- Tuetaan uusien avauksien tekemistä ja palkitaan edelläkävijän työstä. Avaukset koskevat myös uusia vaiheita teemoissa, joissa on jo päästy pitkälle.
- Kannustetaan tutkijoiden väliseen yhteistyöhön painalojen sisällä ja painalojen välisillä rajapinnoilla.
- Työelämän kanssa toteutettavien hankkeiden määrää lisätään merkittävästi vahvistamalla tutkimusryhmien rakennetta vanhemmilla tutkijoilla tai ammattikorkeakoulun yliopettajilla.
- Edistetään innovaatioketjun katkeamatonta toimintaa yhdessä maakuntakorkeakoulun, kuntien elinkeinotoimen ja muiden kehittäjäorganisaatioiden kanssa. Kannustetaan tutkimusryhmiä kaupallistamaan kehittämishankkeiden tuloksia. Tehdään painaloittainen strategia tutkimuksen roolin vahvistamisesta innovaatiotoiminnassa.
- Tehdään kiinteää yhteistyötä yliopistojen tutkijakoulujen kanssa ja tarjotaan Etelä-Pohjanmaalla tutkijan työtä tukevaa menetelmäkoulutusta.

Keskeiset mittarit ja tavoitetaso 2020:

- Tuotetaan uusia tieteellisiä ja taiteellisia avauksia, avaukset voivat olla monentyyppisiä, seurataan moni- ja poikkitieteellisten hankkeiden määrää.
- Osaamisen painoaloilla on valtakunnallisesti ja kansainvälisesti tunnustettu ja näkyvä taso.
- Strateginen tavoite merkitsee tutkimus- ja kehittämistoiminnan volyymien laaja-alaista kasvua. Tosiasiallinen volyyymi selvitetään, koska nykyinen tilastointi ei anna asiasta selkeää kuvaa.
- Työelämän kanssa toteutettavien tutkimus- ja innovaatiohankkeiden määrä kasvaa. Jokaisella painoalalla työskentelee 20–30 tohtoria tai kokenutta tutkijaa tai tutkimustyöhön osallistuvaa asiantuntijaa.
- Kansainvälisten tutkimus- ja kehittämishankkeiden volyyymi kolminkertaistuu vuoteen 2011 verrattuna.
- Painopistealueittain tutkimustuloksia on pystytty myös kaupallistamaan.
- Julkaisujen määrä on noussut vuodesta 2011 vuoteen 2020 mennessä 500:sta yhteensä 700:aan.
- Etelä-Pohjanmaan seutukunnissa, maakuntakorkeakoulun toimialueella tutkimus- ja kehittämistoiminnan -volyyymi kasvaa suhteessa saman verran kuin koko maakunnassa.

9 KOULUTUS

STRATEGINEN TAVOITE

Etelä-Pohjanmaalla on vetovoimainen, tarvelähtöinen ja uutta luova koulutusjärjestelmä, joka on myös kansainvälisesti kiinnostava.

Keinot tavoitteen saavuttamiseksi:

- Koulutuksen suunnittelussa ja toteutuksessa hyödynnetään pitkäjänteistä yhteistyötä elinkeinoelämän kanssa.
- Tieto- ja viestintäteknologiaa hyödyntävää monimuoto-oppimista edistetään merkittävästi.
- Uusien koulutusavausten tekeminen keskitetään osaamisen painopistealueille. Näillä alueilla tehdään koulutustarpeiden ennakointityötä.
- Koko maakunnan osaamisen vahvistamiseksi esitetään, että eri seudut laativat omat alueelliset osaamisstrategiat.
- Koulutuksen laatu ja sisällöt rakennetaan kansainvälisesti kilpailukykyisiksi. Jokaisella painoalalla on tarjolla vieraskielisiä opintokokonaisuuksia.

Keskeiset mittarit ja tavoitetaso 2020:

- Tutkinto-opiskelijoiden määrä. SeAMK:n tutkinto-opiskelijoiden määrä on 4200 opiskelijaa, joista 25 % on aikuisopiskelijoita. Ulkomaalaisten opiskelijoiden määrä kasvaa 500:aan.
- UCS:n tutkintoon tähtäävien opiskelijoiden määrä nousee 524:stä 700 opiskelijaan, laaja-alaisiin opintokokonaisuuksiin ja erikoistumisopintoihin panostetaan.
- Avoimen korkeakouluopetuksen opiskelijamäärä, täydennyskoulutuksen opiskelijamäärä. SeAMK avoin AMK 5000 op, TKI-opinnot 28 000 op. Maksullisen täydennyskoulutuksen volyymi noin 1,1 M€. Kesäyliopisto toteuttaa yhdessä yliopistojen kanssa opintopolkuja kohti yliopistotutkintoja. Avoimen korkeakouluopetuksen tarjontaa laajennetaan.
- Monimuotokoulutuksen (sisältää verkko-opetuksen) määrä opintopisteinä ja suoritettut opintopisteet. SeAMK:n osalta tavoitteena on 17 000 opintopistettä verkko-opetusta. UCS:n maisterikoulutus hyödyntää monimuotokoulutusta. Monimuotokoulutuksena toteutetaan avoimen yliopiston opintoja 10 kurssin osalta. Kansainvälinen koulutusvienti hyödyntää monimuotokoulutusta kolmessa kurssissa.
- Koulutuksen uusien avausten määrä. SeAMK:ssa vieraskielisen koulutuksen määrää on lisätty. Täydennyskoulutuksen ja avoimen AMK:n tarjontaa on laajennettu.
- Volyymin vertausluku. Koulutuksen volyymi on kasvanut prosentuaalisesti seutukunnissa vähintään saman verran kuin maakunnan keskuksessa.

10 KANSAINVÄLISYYS

STRATEGINEN TAVOITE

Vuoteen 2020 mennessä kansainväliset verkostot ovat laajentuneet ja syventyneet merkittävästi tutkimuksessa, koulutuksessa (myös aikuiskoulutuksessa) ja tuotekehitystyössä. Yhteistyössä näkyy strateginen kumppanuus ja vastavuoroisuus.

Keinot tavoitteen saavuttamiseksi:

- Osaamisen painoalat muodostavat kansainvälistymisen kärjet.
- Tutkijat toimivat kansainvälisissä tutkimus- ja kehittämishankkeissa painoaloittain useissa eri rooleissa (asiantuntijana, partnerina, koordinaattorina). Kansainvälisten hankkeiden volyyymi kolminkertaistuu vuoteen 2011 verrattuna.
- Kansainvälinen koulutus sekä tutkimus- ja kehittämistoiminta tukevat myös alueen yritystoiminnan kasvua ja uuden yritystoiminnan syntymistä.
- Toteutetaan vuosittain kv. yhteistyötä syventäviä kansainvälisiä seminaareja, konferensseja sekä tarjotaan kumppanuutta alueen toimijoille kansainväliseen osallistumiseen.
- Koulutusvienti avataan keskeisillä osaamisalueilla
- Vientiä ja kansainvälistymistä tukemaan perustetaan alueen toimijoiden yhteinen tukipalvelu.
- Rakennetaan kestäviin ruokaratkaisuihin keskittyviä koulutuskokonaisuuksia (esim. tutkintokoulutukset ja Itämeren alueen MBA).
- Kansainvälistä tutkijanvaihtoa edistetään myös maakunnassa kehitetyin omin välinein (tutkijahotelli, tutkijastipendit, lyhytvaihdot)

Keskeiset mittarit ja tavoitetaso 2020:

- EU-rakenne- ja puiteohjelmarahoituksen määrä M€. SeAMK 1,7 M€, sisältäen myös puiteohjelmarahoitusta. UCS 4,2 M€.
- Kv-hankkeiden määrä, kv-konferenssien määrä ja ulkomaisten harjoittelijoiden määrä yrityksissä. SeAMK: 5–10 uutta kv-hanketta vuosittain, ulkopuolinen rahoitus kasvaa (onnistuminen 80 %). Kansainvälisiä konferensseja järjestetään alueella. Ulkomaiset tutkinto-opiskelijat suorittavat harjoittelun alueen yrityksissä.
- Kv-tutkijoiden määrä Etelä-Pohjanmaalla. SeAMK henkilöstövaihtojaksoja toteuttaa keskimäärin 500 vuosittain. Ulkomaisia tutkijoita ja opettajia on vuosittain 15. UCS:n tutkimusryhmissä on kansainvälisiä tutkijoita keskimäärin 10–15 (16 = 1/6 osa tutkijoista) vuosittain.
- Viennin volyyymi euroissa. Vientiyksikkö perustettu ja koulutusvientiä keskeisillä osaamisaloilla. Koulutuksen vientiä on useaan maahan, koulutustuotteita useita.
- Kv-koulutuskokonaisuuksien määrä ja kv-opiskelijoiden määrä. SeAMK: kaksois-tutkinto-opiskelijat 150, ulkomaiset tutkinto-opiskelijat 500, englanninkieliset koulutusohjelmat 3, SeAMK:n saapuvat vaihto-opiskelijat 300. UCS: Kansainvälisiä opiskelijoita osallistuu koulutukseen keskimäärin 50 vuodessa.

11 KORKEAKOULUSTRATEGIAN TULOSENA SYNTYVÄ ALUEELLINEN JA YHTEISKUNNALLINEN VAIKUTTAVUUS

Korkeakoulut ovat aktiivisia toimijoita, joiden tavoitteena on edistää ympäröivän alueen ja yhteiskunnan kehitystä, innovatiivisuutta, sopeutumiskykyä ja kansalaisten hyvinvointia. Vaikuttavuus syntyy tutkimuksen, koulutuksen ja henkilötason vuorovaikutuksen avulla. Alueellinen kokonaisvaikuttavuus syntyy korkeakoulujen suorista ja epäsuorista vaikutuksista ympäröivään yhteiskuntaan. Korkeakoulutoiminnan kokonaisvaikuttavuutta Etelä-Pohjanmaalla lisätään ankkuri, dynamo ja magneetti -metaforien avulla. Vaikuttavuutta voidaan kuitenkin tavoitteellisesti parantaa.

Korkeakoulut tukevat alueen uudistumista ja kilpailukyvyn kasvua laajasti. Kansainvälisen tason innovaatiotoimintaa vahvistetaan erityisesti yhteisillä osaamisen painoaloilla: kestävät ruokaratkaisut, älykkäät ja energiatehokkaat järjestelmät sekä hyvinvoivat ja luovat yksilöt sekä yhteisöt. Kasvua haetaan kaikilla painoaloilla tutkimuksen ja koulutuksen välinein edistämällä yrittäjyyttä, uusia liiketoimintakonsepteja sekä palveluinnovaatioiden syntymistä.

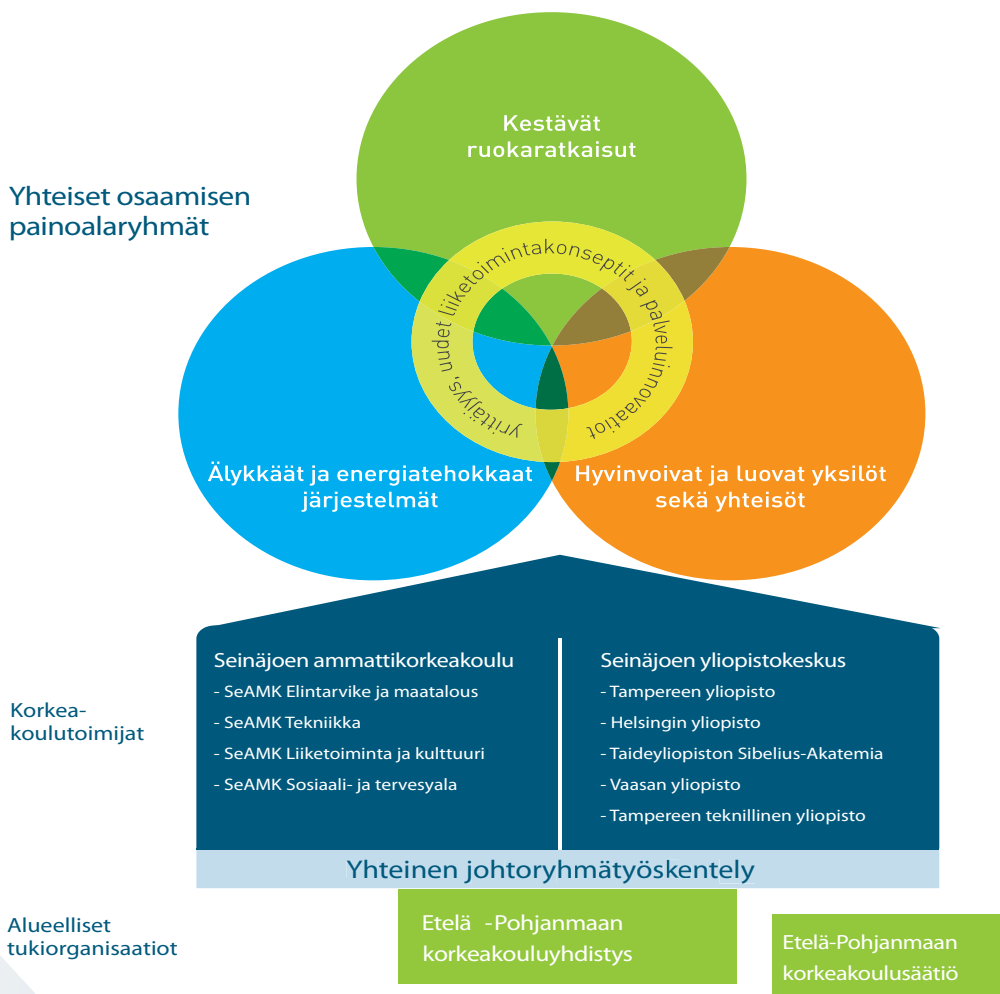
Tutkimustiedon tuotteistamista ja uusien innovaatioiden syntymistä tuetaan lisäämällä yhteistyötä kunnallisten ja muiden yritystoiminnan kehittäjäorganisaatioiden kanssa. Kaupallistamisen mahdollisuuksia pyritään analysoimaan jo tutkimustyön suunnittelu- vaiheessa. Korkeakoulut osallistuvat aktiivisesti yhteistyöhön eri keinoilla, joilla haetaan yrittäjä-/yrityskumppaneita tutkimusryhmien tuote- ja palveluideoille tai joilla tutkimusryhmissä kehitetään yritysten ideoita innovaatioiksi.

Korkeakoulujen tavoitteena on korkeakoulutettujen suhteellisen osuuden nostaminen Etelä-Pohjanmaalla maan keskitasolle panostamalla aikuiskoulutukseen ja tarjoamalla monipuolisia työelämää palvelevia koulutuskokonaisuuksia.

Korkeakoulut osallistuvat ennakointiin tuottamalla tietoa yhteiskunnan muutoksista ja auttavat tutkimuksen ja koulutuksen avulla väestöä sopeutumaan muutoksiin. Erityisesti tavoitteena on tukea kansainvälistymiseen sopeutumista.

12 KORKEAKOULUYHTEISTYÖN KEHITTÄMINEN

- Yhteistyöorganisaatioiden kehittämisen tavoitteena on osaamisen painoala-ajattelun syventäminen ja osaamisen johtamisen vahvistaminen (kuva 3). Osaamisen painoalaryhmien toimintaa ei pelkästään jatketa, vaan yhteistyö nostetaan uudelle tasolle. Ryhmien toimintaa monipuolistetaan. Tutkimuksen ja kehittämistyön lisäksi ryhmissä edistetään koulutusta, kansainvälistymistä ja yritys yhteistyötä.
- Painoalaryhmien toimintaa kehitetään johdettuna verkostona. Johtamista resursoidaan osa-aikaisilla johtajilla määräaikaisesti.
- Painoalojen toiminnan kehittämisessä voidaan edetä myös perustamalla eri korkeakoulujen yhteenliittymiä, instituutteja ja vastaavia. Niiden tavoitteena on erityisesti tiedon jalostusarvon nostaminen, uudenlaisen osaamisen synnyttäminen ja osaamintensivisten yritysten synnyn tukeminen. Ensivaiheessa tällainen yhteenliittymä perustetaan monitieteelliselle kestävästä ruokaratkaisusta teema-alueelle. Työllä on kiinteä yhteys innovatiiviset kaupungit ohjelmaan.
- Yliopistokeskuksen, ammattikorkeakoulun sekä korkeakoulu yhdistyksen muodostama johdon foorumi seuraa osaamisen vahvistumista painoaloittain. Painoalaryhmät myös raportoivat toiminnastaan johdon foorumille. Johdon foorumi toimittaa edelleen koosteen kehityksestä keskeisten sidosryhmien käyttöön.
- Korkeakoulujen yhteistä varainhankintaa ja tiedotustyötä tekevää organisaatiota tiivistetään.
- Kansainvälistymisen tukipalveluihin ja koulutuksen vientiin rakennetaan uudenlainen yhteistyö- ja tukipalveluorganisaatio. Sen toteuttamismuoto suunnitellaan yhdessä yhteistyökumppaneiden kanssa. Uudella palvelulla mahdollistetaan mm. tutkimus- ja kehittämishankkeiden volyymin kasvu sekä pk-yritysten osallistuminen hankkeiden toteuttamiseen
- Osaamisen painoaloja tukevaa energiatutkimusta ja kehittämistyötä vahvistetaan yhteistyöllä Vaasan energiainstituutin kanssa.

Kuva 3. Etelä-Pohjanmaan korkeakouluorganisaatio ja yhteiset osaamisen painoalat.

UCS

SEINÄJOEN YLIOPISTOKESKUS
University Consortium of Seinäjoki

Seinäjoen ammattikorkeakoulu
SEINÄJOKI UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

ETELÄ-POHJANMAAN
KORKEAKOULUYHDISTYS